

Warszawa, dnia 17 grudnia 2025 r.

Poz. 1803

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 13 grudnia 2025 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego

Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1534 oraz z 2025 r. poz. 1166) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2025 r. poz. 317) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dokonując zgłoszenia, o którym mowa w art. 8 ust. 5 ustawy, osoba uprawniona informuje o wyborze sposobu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej albo świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego:

- 1) osobiście w punkcie albo
- 2) za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.”

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a–3d w brzmieniu:

„3a. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, osoba, o której mowa w art. 8 ust. 8 ustawy, informuje o dostępnych jej środkach porozumiewania się na odległość.

3b. Osoba, o której mowa w art. 8 ust. 8 ustawy, dokonując zgłoszenia, o którym mowa w art. 8 ust. 5 ustawy, w przypadku umawiania terminu wizyty poza punktem wskazuje okoliczności uzasadniające taką wizytę.

3c. W przypadku udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, po otrzymaniu od starosty drogą elektroniczną danych kontaktowych osoby uprawnionej, porozumiewa się z nią w umówionym terminie. W przypadku braku kontaktu z osobą uprawnioną w czasie wyznaczonym na przeprowadzenie wizyty, niewcześniej niż po podjęciu co najmniej dwukrotnej próby kontaktu w odstępie niekrótszym niż 5 minut, osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie zamieszcza w systemie teleinformatycznym informację o nieprzybyciu osoby uprawnionej na wizytę.

3d. W przypadku stwierdzenia, że przedstawiony przez osobę uprawnioną problem nie może być rozwiązany w całości lub w części przez udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość z uwagi na konieczność przeprowadzenia bezpośredniej analizy dokumentów, osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie:

- 1) zapisuje osobę uprawnioną na wybrany przez nią dyżur, który prowadzi w tym punkcie – w sytuacji uzależnienia udzielenia porady od osobistego stawiennictwa osoby uprawnionej w punkcie, lub
- 2) podaje numer telefonu, o którym mowa w art. 8 ust. 5 zdanie pierwsze ustawy, lub informuje o sposobie dokonywania zgłoszeń za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, o których mowa w art. 8 ust. 5 zdanie drugie ustawy, wskazanych przez starostę właściwego dla miejsca zamieszkania tej osoby – w sytuacji zarekomendowania osobistego stawiennictwa w punkcie najbliższym miejsca zamieszkania osoby uprawnionej.”

c) uchyla się ust. 4,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Dokonując ustalenia, o którym mowa w art. 8 ust. 3b ustawy, należy mieć na względzie bieżącą sytuację epidemiczną lub sanitarną występującą na terenie danego powiatu, bezpieczeństwo mieszkańców powiatu oraz zapewnienie im dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.”;

2) po § 3a dodaje się § 3b w brzmieniu:

„§ 3b. Osoba:

- 1) udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej – w przypadku oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy, lub oświadczenia, o którym mowa w art. 11 ust. 4 ustawy, składanego w formie ustnej albo
- 2) świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie – w przypadku oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy

– uzyskuje od osoby uprawnionej dane, o których mowa odpowiednio w załączniku nr 1 lub w załączniku nr 2 do ustawy, a następnie odczytuje treść oświadczeń wskazanych w załączniku nr 1 lub w załączniku nr 2 do ustawy i odbiera od osoby uprawnionej potwierdzenie tych danych i oświadczeń.”;

3) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. 1. Osobom, o których mowa w art. 8 ust. 8 ustawy, nieodpłatna pomoc prawna lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie mogą być również udzielane lub świadczone przez zorganizowanie wizyty w:

- 1) miejscu zamieszkania tych osób lub
- 2) miejscu wyposażonym w urządzenie ułatwiające porozumiewanie się z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się, lub
- 3) miejscu, w którym zapewnia się możliwość skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego, lub
- 4) innym miejscu dostosowanym do potrzeb tych osób.

2. Przed umówieniem wizyty, o której mowa w ust. 1, osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie może skontaktować się z osobą uprawnioną, o której mowa w art. 8 ust. 8 ustawy, za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

3. Osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie odbiera od osoby uprawnionej oświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 2 lub w art. 11 ust. 4 ustawy.”;

4) w § 5:

a) w ust. 1 w pkt 3 po wyrazach „w pomieszczeniu, o którym mowa w pkt 1, zapewnia się” dodaje się wyrazy „słuchawki wraz z mikrofonem,”

b) w ust. 3b pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

- „3) informacje o możliwości udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość;
- 4) informacje na temat sposobu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego osobom, o których mowa w art. 8 ust. 8 ustawy, w szczególności określenie przypadków, w których istnieje możliwość udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego poza punktem – ze wskazaniem sposobu dokonywania zgłoszeń na dyżury w takich przypadkach;”;

5) w § 8 ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Oświadczenie pisemne, o którym mowa w art. 4 ust. 2 lub w art. 11 ust. 4 ustawy, przekazuje się staroście właściwemu ze względu na miejsce prowadzenia punktu.”;

6) w załączniku nr 2 do rozporządzenia w części A:

a) wiersze oznaczone poz. 21 i 21.1 otrzymują brzmienie:

21.	<p>Forma udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonego nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego¹⁸ :</p> <p>☐ osobiście w punkcie</p> <p>☐ za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość</p> <p>☐ poza punktem – w sytuacjach określonych w art. 8 ust. 8 ustawy</p>
-----	---

21.1	<p>W przypadku udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">☐ telefonicznie</td> <td style="width: 50%;">☐ w formie wideorozmowy</td> </tr> <tr> <td>☐ pocztą elektroniczną</td> <td>☐ inne</td> </tr> <tr> <td>☐ przez komunikator internetowy</td> <td></td> </tr> </table>	☐ telefonicznie	☐ w formie wideorozmowy	☐ pocztą elektroniczną	☐ inne	☐ przez komunikator internetowy	
☐ telefonicznie	☐ w formie wideorozmowy						
☐ pocztą elektroniczną	☐ inne						
☐ przez komunikator internetowy							

b) uchyla się wiersz oznaczony poz. 21.3;

7) w załączniku nr 4 do rozporządzenia w części I:

a) uchyla się wiersz oznaczony lp. 16.2,

b) wiersz oznaczony lp. 16.3 otrzymuje brzmienie:

16.3.	Za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość			
--------------	---	--	--	--

c) uchyla się wiersze oznaczone lp. 16.5–16.5.5.

§ 2. Do dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odpowiednio udzielonej lub świadczonego przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 3. 1. Do przekazywania zbiorczej informacji, o której mowa w art. 12 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, zwanej dalej „ustawą”, w zakresie zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, wykonanych na obszarze powiatu przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do przekazywania zbiorczej informacji, o której mowa w art. 12 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy, w zakresie zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, wykonanych na obszarze powiatu od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia załącznik nr 4 do rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, stosuje się od dnia 1 kwietnia 2026 r. Załącznik nr 4 do rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, stosuje się także do informacji, o których mowa w art. 12 ust. 1 zdanie drugie ustawy, za ostatni kwartał 2025 r.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Minister Sprawiedliwości: *W. Żurek*